

Nech Ťi svieti svetlo jasné, drahý Tónko Uherík

Už len v paralelnom svete predstáv budeme posedávať v kaviarni na námestí, za mlčanlivej účasti hrdinských bojovníkov, chrániacich mier a naše nekonečné rozhovory. Poštovou ulicou bude poletovať zlatisté lístie. Jesennou hmlou a ospalo sa predierajúcimi lúčmi slnka ráno o 10.00 zavonia káva. Budeme sedieť na terase, lebo jesenný chlad nám v paralelnom svete príjemne ovieva tváre.

Na námestí, stále viac a viac pozlacovanom lístím sa z ničoho nič vynárajú drevené rozkladacie stoličky a zaplňajú aj jeho dolnú časť. Postupne po jednom alebo v malých hlúčkoch prichádzajú Tvoji priatelia. Všetci si objednávajú kávu u tej istej čašníčky, ktorú máš tak rád. Dnes je ako veľká víla, ponad šuchotajúce lístie nečujne poletujúca zväčšujúcim sa priestorom. Na striebornom podnose pridáva v krištáľovom kalíšku aj ovocný nápoj, hruštičku jemnú a ostrú súčasne. Liečivý nápoj láme stále odvážnejšie lúče slnka. Čakáme na prebudenie lúča v poslednom krištáľovom kalíšku. Vládne tichá radosť.

Odzrazu sa pohnú všetky Messerschmidtove hlavy a s úžasom vzdajú hold svetlu, absolútnym spôsobom zaplavujúcemu Tvoj milovaný Vesmír.

Judita Kaššovicová

Foto s láskavým súhlasom: Marko Erd

Prof. h. c. PhDr. Anton Uherík, DrSc.

12. september 1930, Malé Dvorany - 5. november 2021, Bratislava

Pochádzal z dedinky Malé Dvorany pri Topolčianoch. Maturoval na Elektrotechnickej priemyslovke v Bratislave. Po maturite určitý čas pracoval v Slovenskom filme ako asistent zvuku v tíme legend slovenského filmu, Paľa Bielika a Andreja Lettricha.

V roku 1954 ukončil štúdium psychológie a filozofie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Následne v rokoch 1954 – 1990 pracoval v Ústave experimentálnej psychológie SAV. V roku 1965 získal titul doktora filozofie (PhDr). V roku 1970 – V rámci ÚEP SAV založil prvé psychofyziologické pracovisko v Československu, ktoré viedol až do odchodu do dôchodku. Roku 1979 mu bola udelená najvyššia vedecká hodnosť – doktor vied (DrSc).

V rokoch 1969 – 1970 pôsobil na kanadskej University of Waterloo ako hosťujúci profesor kde získal titul Prof. h. c.

V rokoch 1954 – 1990 spolupracoval a sporadicky navštevoval významné psychofyziologické pracoviská v zahraničí – Sofia, Varšava, Budapešť, Moskva, Petrohrad, Paríž, Londýn, Berlín, Bonn, Hamburg, Toronto, New York

Vo svojom vedeckom smerovaní sa venoval predovšetkým psychofyziologickému výskumu človeka. Je autorom termínu „bioelektrická reaktivita kože“. Spolu s Ing. Valterom zostavili mnohé zariadenia, ktorými bolo možné zaznamenávať zmeny kožného odporu, dýchanie, tepovú frekvenciu, krvný tlak a elektrickú aktivitu mozgu. Jeho prvé experimenty sa týkali najmä vodivosti kože, ktorá odráža emocionálnu v ľudskom organizme, ale práve on svojimi výskumami dokázal, že bioelektrická reaktivita kože odráža aj vlastnosti centrálného nervového systému.

Od roku 1979 prednášal na Univerzite Komenského v Bratislave, Trnavskej univerzite v Trnave a Masarykovej univerzite v Brne. V rokoch 1969 – 1970 pôsobil ako hosťujúci profesor na kanadskej University of Waterloo.

Ocenenia:

Bola mu udelená Medaila SAV a Plaketa Ľ. Štúra za zásluhy v spoločenských vedách.

V roku 1985 mu Štátna komisia pre vedecko - technický a investičný rozvoj udelila „Čestné uznanie“ za vývoj, konštrukciu a uvedenie do praxe novej metódy diagnostikovania sluchových defektov a psychofyziologických regulačných vlastností (ide o štátne vyznamenanie).

V roku 2001 mu Slovenský zväz sluchovo postihnutých udelil „Čestné uznanie“ za zaslúžilú a obetavú prácu na prospech sluchovo postihnutých.

V roku 2010 mu Spoločnosť Ferdinanda Martinenga udelila „Krištáľové srdce“ za zásluhy v oblasti vedy a humanity.

V roku 2011 získal ocenenie od Literárneho fondu za filmovú poviedku HOMO.

V roku 2012 mu Nadácia Linaje udelila vyznamenanie za celoživotné dielo.

V roku 2018 mu bola udelená cena Senior roka 2018 od primátora mesta Bratislavy.

Bol členom Klubu nezávislých spisovateľov a členom Spoločnosti pre vedy a umenia.

Vyššie 20 ročná spolupráca so Základnou školou pre nepočujúcich na Hrdličkovej ulici v Bratislave vyústila okrem iného aj k patentovanému vynálezu novej, originálnej audiometrickej metódy vyšetrovania sluchu nazvanej PEDAPS (Podmieňovanie elektrodermálneho a pohybového správania), vhodnej pre deti už od troch rokov.

Inicialoval a pripravil kompletne návrh Zákona o posunkovej reči nepočujúcich, ktorý bol v roku 1995 Národnou radou SR aj schválený. V roku 2017 predložil do Národnej rady SR novelu tohto zákona. Bola schválená všetkými 139 prítomnými poslancami.

Bol expertom Svetovej federácie nepočujúcich pre výchovu a vzdelávanie nepočujúcich detí.

Vyššie 20 rokov pôsobil v Slovenskom filme ako odborný poradca pri výrobe filmov pre deti a mládež.

Bol vedcom s umeleckou dušou. Okrem vedeckých aktivít písal básne, prózu a venoval sa aj výtvarnému umeniu, maľovaniu.